

BEYNƏLXALQ ƏMƏKDAŞLIQ

---

dosent Nadir İSMAYILOV
Mələk HACIYEVA

MİLLİ KİTABXANA: BEYNƏLXALQ ƏMƏKDAŞLIĞIN YENİ MƏRHƏLƏSİNDƏ

Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası tərəfindən “Bakı-İslam Mədəniyyətinin paytaxtı-2009” tədbirlər çərçivəsində 2009-cu il aprel ayının 20-22-də İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına (EKO) üzv ölkələrin Milli Kitabxanalarının direktorlar Şurasının II Konfransı keçirilmişdir.

Baş qərərgahı Tehran şəhərində yerləşən İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı regional, hökumətlərarası təşkilatdır. Bu təşkilatın əsası 1985-ci ildə İran İslam Respublikası, Pakistan İslam Respublikası və Türkiyə Respublikası tərəfindən qoyulmuşdur. Məqsəd üzv ölkələr arasında iqtisadi, texniki və mədəni əlaqələri inkişaf etdirməkdir. İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı 1992-ci ildə genişlənərək bu təşkilata Əfqanıstan İslam Respublikası, Azərbaycan Qazaxıstan, Qırğızıstan, Tacikistan, Türkmənistan və Özbəkistan respublikaları da üzv olmuşdur. Təşkilata üzv ölkələr 7.9 milyon kv.km ərazini və 386 milyondan çox əhalini əhatə edir. Bu ölkələrin yerləşdiyi region müxtəlif təbii ehtiyata malik olub, geostrateji mövqeyə malikdir.

Bu təşkilata üzv ölkələrin Milli Kitabxanalarının Direktorlarının I Konfransı 2007-ci ildə Tehranda, II Konfransı isə Bakıda keçirilmişdir.

Aprəl ayının 20-də Konfrans iştirakçıları Fəxri Xiyabanda ulu öndər Heydər Əliyevin məzarına və Şəhidlər Xiyabanına əklillər qoydular.

Milli Kitabxana ilə tanışlıqdan sonra qonaqlar kitabxananın sərgi zalında təşkil edilmiş “İslam mədəniyyəti kitab səhifələrində” beynəlxalq kitab sərgisinin açılışı mərasimində iştirak etdilər. Sərginin ekspozisiyasında hər bir ölkənin Milli Kitabxanasının fondlarından 40-50 kitab nümayiş olunmuşdur. Bu kitabların əksəriyyəti sərgidən sonra Azərbaycan Milli Kitabxanasına hədiyyə kimi verilmişdir. Sərgidə gələn qonaqların təmsil etdikləri ölkələrin və Azərbaycanın islam mədəniyyətinə və incəsənətinə həsr edilmiş 500-dən artıq kitab nümayiş olunmuşdu.

Sərgidə eyni zamanda rəssam Yavər Əsədovun xəttatlıq nümunələri də nümayiş etdirildi. Sərgidə nümayiş olunan İçərişəhərin “Xalq sənəti” ev muzeyinin XIX-XX əsrin əvvəllərinə aid Azərbaycan dekorativ sənət

nümunələri iştirakçıların böyük marağına səbəb olmuşdur. Bu sənət nümunələri içərisində milli geyimlərimiz, qadın bəzək əşyaları, misgərlik nümunələri və qədim çini qablar maraqla izlənirdi.

Sərginin rəsmi açılışı bitdikdən sonra İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin Milli Kitabxanalarının Direktorlar Şurasının II Konfransının açılışı oldu. Konfransı giriş sözü ilə açan Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət və Turizm Naziri Əbülfəs Qarayev kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar ölkəmizdə həyata keçirilən tədbirlər barədə ətraflı məlumat vermişdir. Nazir diqqətə çatdırmışdır ki dövlətimizin başçısı İlham Əliyev mədəniyyətin bütün sahələrində olduğu kimi kitabxana şəbəkəsində işlərin yaxşılaşdırılmasına böyük diqqət və qayğı göstərir. Prezidentin “Azərbaycanda kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında” və “Azərbaycan Respublikasında kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013-cü illərdə inkişafı üzrə Dövlət Proqramı”nın təsdiq edilməsi haqqında sərəncamları buna əyani sübutdur. Həmin sənədlərdə ölkə kitabxanalarında informasiya cəmiyyətinin tələblərinə uyğun müasir texnologiyaların tətbiqi mühüm vəzifə kimi qarşıya qoyulmuşdur. Daha sonra İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin Milli Kitabxanalarının Direktorlar Şurasının prezidenti, İran İslam Respublikasının Milli Kitabxana və Arxiv Təşkilatının direktoru, İİR Prezidentinin Mədəniyyət məsələləri üzrə müşaviri Əli Əkbər Aşəri, İƏT-in Mədəniyyət İnstitutunun Prezidenti Məhəmməd Rəcəbi, M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru Kərim Tahirov, Milli Məclisin üzvü millət vəkili Həvva Məmmədova, Xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev və Milli Kitabxana Direktorları çıxış edərək bu konfransın əhəmiyyətindən söhbət açdılar.

Aprelin 21-də konfrans öz işini davam etdirərək İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin Milli Kitabxanalarının Direktorlar Şurasının vahid portalının yaradılması, türk xalqının görkəmli şəxsiyyətlərinin yubileylərinin islam dünyasında qeyd olunması və Milli Kitabxanalar ilə bağlı müxtəlif çıxışlar dinlənildi.

M.F.Axundov adına Milli Kitabxanada keçirilən II Konfransın əsas məqsədi qloballaşan dünyada informasiya cəmiyyətinin tələblərinə uyğun Milli Kitabxanaların öz işlərini qurması problemlərinin müzakirəsi və qarşılıqlı əlaqələrin inkişaf etdirilməsi olmuşdur.

Konfransda eyni zamanda İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına (EKO) üzv ölkələrin Milli Kitabxanalarının Direktorlar Şurasının Konfransının Nizamnaməsi müzakirə edilib qəbul olundu.

Nizamnaməyə əsasən EKO üzv ölkələrinin Milli Kitabxanalar Direktorları Konfransının əsas nailiyyətləri üzv dövlətlər arasında qarşılıqlı və geniş məlumat mübadiləsi və bilik təcrübəsini təmin etməkdir. Konfransın fəaliyyət dövrü müddətsizdir. Konfransın əsas orqanları ümumi məclis, baş katib və işçi komitəsidir. Ümumi məclis EKO üzv ölkələrinin Milli Kitabxanalar

Direktorları və ya nümayəndə kimi təqdim olunan onların müavinlərinin iştirakı ilə keçiriləcəkdir. EKO Mədəniyyət İnstitutunun prezidenti və ya onun təqdim olunan nümayəndəsi də Məclisin üzvü olacaqdır. Umumi Məclis ən azı iki ildən bir keçiriləcəkdir. Ümumi Məclis iki illik müddət üçün üzv ölkələri Milli Kitabxanalar Direktorları arasında məclisin prezidentini seçəcək. Bu konfransda qarşıdan gələn iki il müddətinə Ümumi Məclisin Prezidenti vəzifəsinə Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru Kərim Tahirov seçildi.

Konfrans Türkiyə, İran, Pakistan, Türkmənistan, Tacikistan, Özbəkistan, Qazaxıstan, Qırğızıstan ölkələrinin Milli Kitabxana direktorlarının və İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının (EKO) Mədəniyyət İnstitutunun iştirakı ilə keçirildi.

Konfransın sonunda iştirakçıların Bakı Dövlət Universitetinin rektoru, akademik, millət vəkili A.M.Məhərrəmovun qəbulunda oldular. Rektor Azərbaycan Respublikasında aparılan islahatlar, ölkənin uğurları, daxili və xarici siyasəti haqqında geniş məlumat verərək qloballaşan dünyada informasiyanın rolunun artdığını vurğuladı və bu işdə kitabxanaların mühüm rol oynadığını qeyd etdi. Rektor, informasiya cəmiyyəti quruculuğunda dəyişən dünya, dəyişən kitabxana, dəyişən kitabxanaçı tezisini irəli sürdü və onun mahiyyətini ətraflı şərh etdi. Azərbaycanda kitabxana-informasiya sahəsinin, o cümlədən, təhsil sisteminin uğurları və perspektivlərindən bəhs etdi. Görüşdə Azərbaycan kitabxanaçılarının ağsaqqalı, Əməkdar elm xadimi, BMT yanında Beynəlxalq İnnovasiyalaşdırma Akademiyasının həqiqi üzvü, professor A.A.Xələfov, Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin dekanı, professor X.İ.İsmayılov və başqaları çıxış edərək kitabxana quruculuğunun aktual problemlərindən söhbət açdılar. Sonra akademik A.M.Məhərrəmov Bakı Dövlət Universitetinin yeni korpusu və Elmi kitabxana ilə qonaqları tanış etdi. Bununla da çağdaş Azərbaycan mədəniyyətinə çox mühüm töhfə hesab edilən konfrans öz işini başa çatdırdı.